

VRCHOL HOUELLEBECQOVA MANÝRISMU

Někdy v roce 2011 jsem měl dělat rozhovor s Michelem Houellebecqem. Všechno bylo domluveno s jeho agentem, otázky připraveny, dokonce i přeloženy do francouzštiny. Věděl jsem, že mistr bývá prchlivý a není radno ho rozhněvat. Uplynul týden, pak další, a stále se nic nedělo. Až jednoho dne jsem dostal zprávu, že Houellebecq prý unesli. Musel jsem uznat, že to jako výmluva, proč rozhovor nedopadne, vcelku ob stojí. Mistr nebyl ve skutečnosti unesen, prý jen neměl náladu na lidi. Neřekl o tom tehdy nikomu, ani svému agentovi, čímž podnítil různé spekulace. Že rozhovor nakonec nevyšel, mě přestalo trápit, když jsem se dozvěděl, že se připravuje film s názvem *Únos Michela Houellebecqa*. Snímek, který režíroval Guillaume Nicloux, byl inspirován právě tímto krátkým Houellebecqovým zmizením během propagačního turné ke knize *Mapa a území* (tehdy opět šokoval čtenáře tím, jak byl na své poměry „vyklid-

něný“ a jak popisy sexuálních eskapád nahradil poctou realistům 19. století). Niclouxova fiktivní verze naznačuje, že Houellebecq drželi pro výkupné tři bratři. Spisovatel ve filmu hraje sám sebe a jde o překvapivě suverénní výkon. Je mu vcelku jedno, že byl unesen; nová situace se mu dokonce líbí, protože nabízí změnu od nudy jeho všedních pařížských dnů. Velký problém ovšem má s přísunem alkoholu – smlouvá se svými únosci o tom, kolik vína si po večerech smí dopřát. Po několika sklenkách se s nimi pouští do intelektuálních rozprav – netřeba dodávat, že nakonec jsou to únosci, kdo začíná být z nastalé situace pořádně nervózní. Houellebecq dlouho tvrdil, že *Mapa a území* (2010) je jeho poslední dílo (nakonec pokračoval knihami *Podvolení*, *Serotonin* a *Zničit*). Nyní se vyjadřuje obdobně, už prý nemá, co by dodal. Než si to rozmyslí, můžete si zkrátit chvíli sledováním jeho dalších filmů. Kromě *Únosu* si zahrál i ve filmu

Prožitek blízké smrti (2014), kde hraje otce od rodiny, který se rozhodne se vším skoncovat – vyjede na svém kole do hor, kde za poslechu AC/DC doufá ve smrt. Došlo i na volné pokračování *Únosu*; ve filmu *Wellness* (2019) tráví mimo jiné čas uvězněn ve vířivce, kde vede zenové hovory s Gérardem Depardieuem. Anebo se znovu začtete do knihy *Mapa a území*, kterou nyní ve třetím dotisku (a se zatím nejkrásnější obálkou) vydává Odeon. Doslov k tomuto vrcholnému dílu Houellebecq napsala literární kritička Jovanka Šotolová, končí ho silným názorem: jde prý o román, který nás přežije. *Mapu a území* jsem četl nedávno znovu a souhlasím. Nejniternější a nejcitlivější

Houellebecq. A povinná četba pro všechny, kteří ho kdy falešně označovali za mizantropa.

Michel Houellebecq:
Mapa a území, přeložil
Alan Beguivin, Odeon
(3. vydání), 288 str.

PAN MŽE

Výstava představuje tvorbu plzeňského umělce Vladivoje Kotyzy (1943), významného solitéra českého umění. Už v 60. letech se proslavil jako představitel fantastického realismu, ale v dalších dekádách se vydal vlastní cestou precizního realistického zobrazení městské a přírodní krajiny (ze Šumavy až do údolí Mže a Berounky). Středobodem výstavy je instalace *Pokus o portrét smrku*, skládající se z pěti pláten o celkové výšce přes čtyři metry. Strom je zde zachycen od kořenu po korunu, vskutku poctivá práce.

Vladivoj Kotyza:
*Zjevení světa,
Masné krámy,
Západočeská
galerie v Plzni,
do 28. 9. 2025*

TARKOVSKIJ A JEHO APOKALYPSA

Poslední film Andreje Tarkovského *Oběť* (1986), natočený na švédském ostrově Götland, je uměleckou závětí (režisér se potýkal s nemocí, na niž zemřel na konci téhož roku). Stárnoucí profesor Alexandr, obklopen rodinou a přáteli, přemítá o smrtelnosti a hrozbě jaderné katastrofy. Film plný filozofických monologů a nádherných obrazů je Tarkovského epitafem zničené umělecké duše hledající smysl života v lásce, pokoře a přírodě. K tomu samozřejmě nezní nic jiného než melodie z Bachových árií. Dokonalé dílo, které máte

nyní možnost
vidět na velkém
plátně.

Oběť, r.: Andrej
Tarkovskij, kino
Aero, Praha,
25. 8. od 20 h.

KDO JE VÍC NEŽ MAMINKA?

Malířský svět Kateřiny Ondruškové je propojen s každodenním životem, i když to na první pohled není zřejmé. Její obrazy plné barev, symbolů a znaků skrývají hlubší vrstvu, která přetváří obyčejné věci v něco magického. Zajímá ji hlavně rodičovství, mateřství a vztahy mezi lidmi. To, uznáme, zní poměrně děsivé, ale realita je naštěstí vlídnější. V jejích obrazech se mísí se snovými výjevy a Ondrušková je víc než důstojnou následnicí pekelníka Jana Vytisky, jehož výstavu v galerii Trafo nahradila.

Kateřina Ondrušková:
*Fialová voní nejvíc,
Trafo Gallery,
Praha,
do 3. 9. 2025*

Připravil: Jakub Peřina